

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Andrzej Duda

Warszawa, dnia 3 lutego 2022 r.

Pani Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

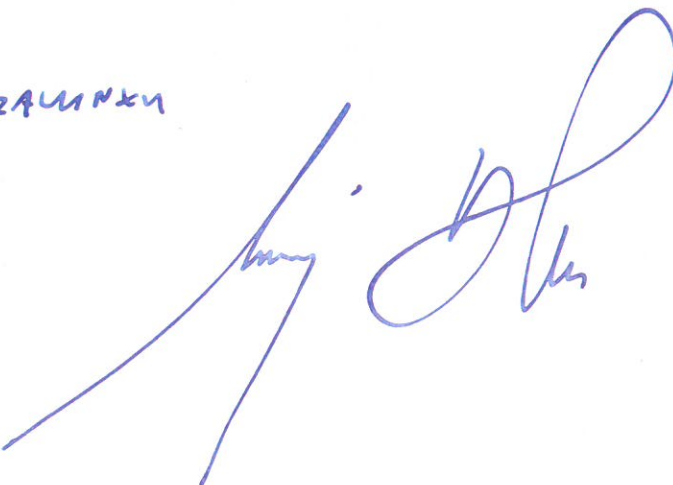
SZANOWNA Pani Marszałko

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Panią Małgorzatę Paprocką – Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z wyrazami szacunku

U S T A W A

z dnia.....2022 r.

o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1904) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

- a) uchyla się pkt 5,
- b) po pkt 5 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) Odpowiedzialności Zawodowej.”;

2) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, po zasięgnięciu opinii Kolegium Sądu Najwyższego, określi, w drodze rozporządzenia, regulamin Sądu Najwyższego, w którym ustali liczbę stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w izbach, o których mowa w art. 3 pkt 1-4, nie mniejszą niż 120, w tym liczbę stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w poszczególnych izbach, o których mowa w art. 3 pkt 1-4, wewnętrzną organizację Sądu Najwyższego, zasady wewnętrznego postępowania oraz szczegółowy zakres i sposób wykonywania czynności przez asystentów sędziego, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania Sądu Najwyższego, jego izb i organów, specyfikę postępowań prowadzonych przed Sądem Najwyższym, w tym postępowań dyscyplinarnych, oraz liczbę i rodzaj rozpoznawanych spraw.”;

3) w art. 5 w § 1 skreśla się zdanie drugie;

4) w art. 6 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego przedstawia właściwym organom uwagi o stwierdzonych nieprawidłowościach lub lukach w prawie, których usunięcie jest niezbędne dla zapewnienia sprawnego rozpoznawania spraw należących do właściwości

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawę z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych oraz ustawę z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze.

Izby Odpowiedzialności Zawodowej lub ograniczenia liczby przewinień dyscyplinarnych.”;

5) w art. 7:

a) uchyla się § 2,

b) uchyla się § 4-6;

6) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. Organami Sądu Najwyższego są Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Sądu Najwyższego, Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej oraz Kolegium Sądu Najwyższego.”;

7) w art. 14 w § 1:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) opiniuje i przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego, wybranych przez zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, albo zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej”;

b) w pkt 5 skreśla się wyrazy „zdanie pierwsze”;

8) po art. 15 dodaje się art. 15a–15d w brzmieniu:

„Art. 15a. § 1. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej jest powoływany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, po zasięgnięciu opinii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, na kadencję określoną w art. 15b § 1, spośród 3 kandydatów wybranych przez zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i może zostać powołany tylko raz. Osoba powołana na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego może zajmować to stanowisko tylko do upływu albo wygaśnięcia kadencji Prezesa Sądu Najwyższego, albo wygaśnięcia kadencji sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 2. W terminie tygodnia od dnia wyznaczenia ostatniego sędziego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwołuje:

1) zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej – jeżeli wyznaczenie ostatniego sędziego do orzekania w tej Izbie

nastąpiło przed upływem kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,

- 2) zgromadzenie sędziów orzekających, w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej – jeżeli wyznaczenie ostatniego sędziego do orzekania w tej Izbie nastąpiło po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

– w celu wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 3. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej dokonującego wyboru, o którym mowa w § 1, przepisy dotyczące zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego stosuje się odpowiednio.

§ 4. Zgromadzeniu sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo zgromadzeniu sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej dokonującemu wyboru, o którym mowa w § 1, przewodniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, a w przypadku gdy nie jest to możliwe, odpowiednio sędzia wyznaczony do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo sędzia orzekający w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, którego kandydatura nie została zgłoszona, wyznaczony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 5. Kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego wybiera się spośród:

- 1) sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej – w przypadku wyboru dokonywanego przez zgromadzenie, o którym mowa w § 2 pkt 1;
- 2) sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej – w przypadku wyboru dokonywanego przez zgromadzenie, o którym mowa w § 2 pkt 2.

§ 6. Do kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego oraz ich wyboru przez zgromadzenie, sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przepisy art. 13 § 1, 2 i 5-8 stosuje się odpowiednio, z tym że do dokonania wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 członków zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Jeżeli wyboru nie dokonano ze względu na brak

wymaganego kworum, do dokonania wyboru na kolejnym posiedzeniu wymagana jest obecność co najmniej 1/2 członków zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Jeżeli także na tym posiedzeniu wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, wybór może zostać dokonany na kolejnym posiedzeniu w przypadku obecności co najmniej 1/3 członków zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Posiedzenia, o których mowa w zdaniu drugim i trzecim, zwołuje się na dzień przypadający nie później niż w terminie 5 dni od daty odbycia poprzedniego posiedzenia.

§ 7. Jeżeli kandydaci na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego nie zostali wybrani zgodnie z § 1-6, w terminie 5 dni od daty odbycia ostatniego posiedzenia, o którym mowa w § 6, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwołuje posiedzenie zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w celu wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego. Do kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego oraz ich wyboru przez zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przepisy § 1-6 i art. 13 § 1, 2 i 5-8 stosuje się odpowiednio.

§ 8. Jeżeli termin posiedzenia zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wyznaczony zgodnie z § 2, 6 i 7 przypadnie po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w wyznaczonym terminie odbywa się posiedzenie zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, które kontynuuje wybór kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego.

Art. 15b. § 1. W przypadku wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego przez zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, kadencja Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej rozpoczyna się z dniem rozpoczęcia kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, którzy tworzyli to zgromadzenie. W przypadku wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu

Najwyższego przez zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, kadencja Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej rozpoczyna się z dniem powołania. Kadencja Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej upływa z dniem upływu kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, którzy tworzyli zgromadzenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym lub drugim.

§ 2. Kadencja Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej wygasa z dniem zrzeczenia się stanowiska Prezesa Sądu Najwyższego.

Art. 15c. Jeżeli w dniu następującym po upływie kadencji Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą tej Izby jest nieobsadzone, do dnia powołania Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej obowiązki Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą tej Izby wykonuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wykonuje obowiązki i uprawnienia Prezesa Sądu Najwyższego określone w ustawie.

Art. 15d. § 1. Zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wybiera kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego w terminie 14 dni od dnia wygaśnięcia kadencji Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej albo wygaśnięcia kadencji sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej zajmującego stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego. Przepis art. 15a § 1 i 5 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Do kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego oraz ich wyboru przez zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przepisy art. 13 oraz art. 13a § 1 i 2 stosuje się odpowiednio, z tym że do dokonania wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej $\frac{2}{3}$ członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Jeżeli wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, do dokonania wyboru na kolejnym posiedzeniu wymagana jest obecność co najmniej $\frac{1}{2}$ członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Jeżeli także na tym posiedzeniu wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, wybór może zostać dokonany na kolejnym

posiedzeniu w przypadku obecności co najmniej 1/3 członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 3. Sędzia Sądu Najwyższego, któremu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzył wykonywanie obowiązków Prezesa Sądu Najwyższego, wykonuje obowiązki i uprawnienia Prezesa Sądu Najwyższego określone w ustawie. Do powierzenia wykonywania obowiązków Prezesa Sądu Najwyższego przepis art. 13a § 1 stosuje się odpowiednio.”;

9) w art. 16:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Organami samorządu sędziów Sądu Najwyższego są Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej oraz Kolegium Sądu Najwyższego.”,

b) dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej tworzą sędziowie Sądu Najwyższego orzekający w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w okresie kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 4. Zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej tworzą sędziowie wyznaczeni do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przed upływem kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w okresie od dnia wyznaczenia ostatniego sędziego, do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej do upływu kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.”;

10) w art. 17:

a) w § 1 w pkt 2 skreśla się wyrazy „zdanie pierwsze”,

b) w § 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Do podjęcia uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 liczby sędziów każdej z izb z wyłączeniem Izby Odpowiedzialności Zawodowej.”;

11) w art. 19 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) dokonywanie wyboru 3 kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą danej izby, z wyjątkiem Izby Odpowiedzialności Zawodowej.”;

12) po art. 19 dodaje się art. 19a i art. 19b w brzmieniu:

„Art. 19a. § 1. Do kompetencji zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej należy:

- 1) dokonywanie wyboru 3 kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej, z uwzględnieniem art. 15a § 1 i 2;
- 2) rozpatrywanie projektu informacji o działalności Izby Odpowiedzialności Zawodowej oraz stwierdzonych w związku z nią istotnych problemach, w tym wynikających z orzecznictwa oraz przyjmowanie tej informacji;
- 3) opiniowanie przedstawionych przez Prezesa Sądu Najwyższego kandydatów na stanowiska przewodniczących wydziałów w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej;
- 4) wybór 2 członków oraz 1 zastępcy członka Kolegium Sądu Najwyższego;
- 5) rozpatrywanie innych problemów dotyczących funkcjonowania Izby Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 2. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przepisy dotyczące zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego stosuje się odpowiednio.

Art. 19b. Do kompetencji zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej należy dokonywanie wyboru 3 kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą tej Izby, z uwzględnieniem art. 15a § 1 i 2.”;

13) uchyla się art. 20;

14) w art. 21 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wybiera sędziów do Kolegium Sądu Najwyższego niezwłocznie po rozpoczęciu kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Sędziowie wybrani przez zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej pełnią funkcję od dnia wyboru do dnia upływu kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w trakcie której zostali wybrani. W przypadku wygaśnięcia kadencji sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

pełniącego funkcję członka albo zastępcy członka Kolegium Sądu Najwyższego, przeprowadza się wybory uzupełniające. Nie można łączyć funkcji członka lub zastępcy członka Kolegium Sądu Najwyższego wybranego przez zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej z funkcją członka lub zastępcy członka Kolegium Sądu Najwyższego wybranego przez zgromadzenie sędziów innej izby Sądu Najwyższego.”;

- 15) po rozdziale 2 dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:

„Rozdział 2a

Sędziowie orzekający w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

Art. 22a. § 1. W Izbie Odpowiedzialności Zawodowej orzeka jedenastu sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, wyznaczonych do orzekania w tej Izbie na kadencję, o której mowa w art. 22b § 1 lub art. 22c § 3, przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej spośród sędziów Sądu Najwyższego wylosowanych na posiedzeniu Kolegium Sądu Najwyższego przez Przewodniczącego.

§ 2. Sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej losuje się nie później niż na 6 tygodni przed upływem kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 3. Sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej losuje się spośród sędziów Sądu Najwyższego orzekających w pozostałych izbach Sądu Najwyższego.

§ 4. Z losowania sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wyłączeni są sędziowie Sądu Najwyższego zajmujący stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Sądu Najwyższego, Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego, Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego, zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego, Rzecznika Prasowego, zastępcy Rzecznika Prasowego, sędziowie Sądu Najwyższego, których kadencja w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej trwa w dniu losowania oraz sędziowie Sądu Najwyższego, którzy w okresie 5 lat poprzedzających losowanie zostali ukarani karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 75 § 1 pkt 2-4.

§ 5. Sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej losuje się w liczbie trzykrotnie większej niż liczba sędziów, o której mowa w § 1. Imiona i nazwiska sędziów Sądu Najwyższego nie mogą się powtarzać.

§ 6. Sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej losuje się na posiedzeniu Kolegium Sądu Najwyższego przy udziale obecnych członków Kolegium Sądu Najwyższego. W sprawie losowania sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej nie przeprowadza się głosowania.

§ 7. Z losowania sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przewodniczący Kolegium Sądu Najwyższego sporządza protokół. Członkowie Kolegium Sądu Najwyższego obecni podczas losowania mogą zgłosić do protokołu zastrzeżenia odnośnie do przeprowadzenia losowania.

§ 8. Niezwłocznie po losowaniu sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, przewodniczący Kolegium Sądu Najwyższego przekazuje Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej listę wylosowanych sędziów Sądu Najwyższego wraz z informacją o toczących się wobec nich postępowaniach dyscyplinarnych i protokołem losowania.

§ 9. Sędzia Sądu Najwyższego nie może odmówić kandydowania do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej ani orzekania w tej izbie po wyznaczeniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 22b. § 1. Kadencja sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej jest wspólna i wynosi 5 lat. W przypadku wyznaczenia ostatniego sędziego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przed upływem kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, kadencja rozpoczyna się z dniem następującym po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. W przypadku wyznaczenia ostatniego sędziego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, kadencja rozpoczyna się z dniem następującym po dniu wyznaczenia ostatniego sędziego do orzekania w tej Izbie.

§ 2. Sędzia wyznaczony do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przed upływem kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, orzeka w tej Izbie od dnia następującego po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Sędzia wyznaczony do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, orzeka

w tej Izbie od dnia następującego po dniu wyznaczenia. Nie stoi to na przeszkodzie rozpoczęciu kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w terminie określonym w § 1.

Art. 22c. § 1. Kadencja sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wygasa przed upływem kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w przypadku:

- 1) przejścia w stan spoczynku, przeniesienia w stan spoczynku albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego;
- 2) ukarania karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 75 § 1 pkt 2-4;
- 3) powołania na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą innej izby niż Izba Odpowiedzialności Zawodowej, Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego, Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego, zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego, Rzecznika Prasowego lub zastępcy Rzecznika Prasowego.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, przeprowadza się uzupełniające losowanie sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Losowanie przeprowadza się w terminie 14 dni od dnia wygaśnięcia kadencji sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Do losowania uzupełniającego oraz wyznaczenia sędziów do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przepisy art. 22a stosuje się odpowiednio.

§ 3. Kadencja sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wyznaczonego w trybie określonym w § 2, rozpoczyna się z dniem następującym po dniu wyznaczenia i upływa wraz z upływem kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w trakcie której został wyznaczony.

§ 4. Do sędziów, orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przed rozpoczęciem kadencji w przypadku określonym art. 22b § 2, przepisy § 1-3 i art. 22b § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 22d. Po upływie kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo po wygaśnięciu kadencji sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w przypadku, o którym mowa w art. 22c § 1 pkt 3, sędzia Sądu Najwyższego podejmuje czynności w sprawach w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej do ich zakończenia. Sędziego Sądu Najwyższego nie wlicza się do liczby sędziów, o której mowa w art. 22a § 1.

Art. 22e. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego określa udział sędziego Sądu Najwyższego w przydziale spraw w izbie Sądu Najwyższego, w którym sędzia Sądu Najwyższego zajmuje stanowisko, i w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, z tym że udział w przydziale spraw w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej nie może wynosić więcej niż połowę przydziału spraw sędziego Sądu Najwyższego.”;

16) w art. 26 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie:

- 1) skarg nadzwyczajnych;
- 2) protestów wyborczych i protestów przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego i referendum konstytucyjnego oraz stwierdzanie ważności wyborów i referendum, a także spraw, w których złożono środki odwoławcze od uchwał Państwowej Komisji Wyborczej;
- 3) odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa;
- 4) środków odwoławczych w sprawach z zakresu funkcjonowania sądów i prokuratur;
- 5) spraw z zakresu zamówień publicznych;
- 6) spraw rejestrowych;
- 7) spraw z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów oraz z zakresu praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową;
- 8) spraw z zakresu regulacji energetyki, telekomunikacji i poczty, transportu kolejowego oraz z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego;
- 9) spraw z zakresu własności intelektualnej;
- 10) spraw, w których złożono odwołanie od decyzji Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji;
- 11) spraw z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku;
- 12) skarg dotyczących przewlekłości postępowania przed sądami powszechnymi i wojskowymi oraz Sądem Najwyższym;
- 13) innych spraw z zakresu prawa publicznego niezastrzeżonych do właściwości innych izb Sądu Najwyższego.”;

17) uchyla się art. 27;

18) po art. 27 dodaje się art. 27a w brzmieniu:

„Art. 27a. § 1. Do właściwości Izby Odpowiedzialności Zawodowej należą sprawy:

1) dyscyplinarne:

a) sędziów Sądu Najwyższego,

b) rozpatrywane przez Sąd Najwyższy w związku z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie ustaw:

- z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1651 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 2052),
- z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 2052),
- z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1140),
- z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1177),
- z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 1419, z 2020 r. poz. 2401 oraz z 2021 r. poz. 97),
- z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1754),
- z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2021 r. poz. 177),
- z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 944),
- z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych,
- z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 134),
- z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1342),
- z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 628),
- z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz. U. z 2022 r. poz. 168),
- z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2021 r. poz. 66, 1236 i 2052),

– z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 850 i 1090);

- 2) o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury;
- 3) z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczące sędziów Sądu Najwyższego.

§ 2. Izba Odpowiedzialności Zawodowej składa się z:

- 1) Wydziału Pierwszego;
- 2) Wydziału Drugiego.

§ 3. Wydział Pierwszy rozpatruje w szczególności sprawy:

- 1) sędziów Sądu Najwyższego;
- 2) sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury dotyczące:
 - a) przewinień dyscyplinarnych, rozpoznawane w pierwszej instancji przez Sąd Najwyższy,
 - b) zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie.

§ 4. Wydział Drugi rozpatruje w szczególności:

- 1) odwołania od orzeczeń sądów dyscyplinarnych pierwszej instancji w sprawach sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury oraz postanowień i zarządzeń zamykających drogę do wydania wyroku;
- 2) kasacje od orzeczeń dyscyplinarnych;
- 3) środki odwoławcze z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sędziów Sądu Najwyższego.”;

19) w art. 28 w § 2 skreśla się zdanie trzecie;

20) w art. 29 dodaje się § 4-23 w brzmieniu:

„§ 4. Okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

§ 5. Dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu oraz jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy może doprowadzić to

do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mogącego mieć wpływ na wynik sprawy.

§ 6. Wniosek o stwierdzenie okoliczności wymienionych w § 5 może być złożony wobec sędziego Sądu Najwyższego wyznaczonego do składu rozpoznającego:

- 1) środek zaskarżenia;
- 2) sprawę dyscyplinarną;
- 3) sprawę o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury;
- 4) sprawę z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczącą sędziego Sądu Najwyższego;
- 5) sprawę z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku.

§ 7. Uprawnionym do złożenia wniosku jest strona lub uczestnik postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach określonych w § 6.

§ 8. Wniosek powinien zostać wniesiony w terminie 3 dni od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpatrującym sprawę. Po upływie powyższego terminu prawo do złożenia wniosku wygasa. Sąd przy pierwszym doręczeniu zawiadomienia stronę o składzie rozpatrującym sprawę, a przy każdym kolejnym, jeżeli skład rozpatrujący sprawę uległ zmianie.

§ 9. Wniosek powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego. Art. 87¹ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1) stosuje się.

§ 10. Wniosek, o którym mowa § 9, powinien ponadto zawierać:

- 1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie sędzia Sądu Najwyższego nie spełnia wymogów niezawisłości lub bezstronności z powodu okoliczności, o których mowa w § 5;
- 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z ich uprawdopodobnieniem.

§ 11. Wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9 i 10, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

§ 12. O odrzuceniu wniosku niespełniającego wymagań, o których mowa w § 9 i 10, Sąd Najwyższy zawiadamia właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik.

§ 13. Sąd Najwyższy rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów całego składu Sądu Najwyższego, po wysłuchaniu sędziego, którego zachowania dotyczy chyba, że wysłuchanie jest niemożliwe lub bardzo utrudnione. Wysłuchanie może nastąpić na piśmie. Sędzia, którego wniosek dotyczy jest wyłączony z losowania.

§ 14. Do czasu rozstrzygnięcia wniosku sędzia, którego wniosek dotyczy, nie może podejmować dalszych czynności, chyba że dotyczy to czynności niecierpiącej zwłoki.

§ 15. Sąd Najwyższy wydaje orzeczenie w terminie dwóch tygodni, licząc od dnia złożenia wniosku.

§ 16. Sąd Najwyższy oddala wniosek, jeżeli jest on bezzasadny.

§ 17. Stwierdzając, że zachodzą okoliczności, o których mowa w § 5, Sąd Najwyższy wyłącza sędziego od rozpoznania sprawy.

§ 18. Odpis postanowienia wydanego na skutek rozpoznania wniosku wraz z uzasadnieniem doręcza się składającemu wniosek oraz sędziemu, którego orzeczenie dotyczy.

§ 19. Od postanowienia Sądu Najwyższego wydanego na skutek rozpoznania wniosku przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów losowanych spośród sędziów całego składu Sądu Najwyższego.

§ 20. Odwołanie przysługuje podmiotowi, który złożył wniosek, oraz sędziemu, którego orzeczenie dotyczy. Termin do wniesienia odwołania wynosi tydzień i biegnie dla każdego uprawnionego od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem.

§ 21. Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie na posiedzeniu niejawnym w terminie miesiąca od dnia jego wpłynięcia do Sądu Najwyższego. Sędzia, którego wniosek dotyczy jest wyłączony od rozpoznania odwołania.

§ 22. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek wniosku oraz postępowania odwoławczego stosuje odpowiednio przepisy o zażaleniu obowiązujące w postępowaniu, którego wniosek dotyczy.

§ 23. Od prawomocnego postanowienia Sądu Najwyższego rozstrzygającego wniosek nie przysługuje wniosek o wznowienie postępowania lub skarga o wznowienie postępowania.”;

21) w art. 35:

- a) w § 3 skreśla się zdanie czwarte,
- b) dodaje się § 4-7 w brzmieniu:

„§ 4. Sędzia, za jego zgodą, może zostać delegowany przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do wykonywania czynności w Biurze Studiów i Analiz Sądu Najwyższego lub Centrum Informacyjnym Sądu Najwyższego. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego określa udział sędziego w przydziale spraw w izbie, w której sędzia orzeka, oraz wymiar zadań wykonywanych w Biurze Studiów i Analiz Sądu Najwyższego lub Centrum Informacyjnym Sądu Najwyższego.

§ 5. Delegowanie, o którym mowa w § 4, następuje na czas określony albo nieokreślony. W przypadku delegowania na czas nieokreślony, sędzia może być odwołany z delegowania przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub z niego ustąpić za trzymiesięcznym uprzedzeniem. W przypadku delegowania na czas określony, odwołanie lub ustąpienie sędziego następuje bez zachowania okresu uprzedzenia.

§ 6. Przepisu § 2 i 3 nie stosuje się do Izby Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 7. Przepisu § 4 nie stosuje się do sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.”;

22) w art. 36 w § 8 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „i Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Dyscyplinarnej”;

23) w art. 44:

- a) uchyla się § 7 i 8,
- b) uchyla się § 11;

24) w art. 47 skreśla się wyrazy „oraz Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej”;

25) w art. 48 uchyla się § 7;

26) art. 54 otrzymuje brzmienie:

„Art. 54. Sędziemu Sądu Najwyższego przechodzącemu lub przenoszonemu w stan spoczynku przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia.”;

27) w art. 55 w § 3 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „oraz Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej”;

28) w art. 59 w § 1 wyrazy „art. 27 § 1 pkt 1” zastępuje się wyrazami „art. 27a § 1 pkt 1”;

- 29) w art. 70 w § 3 skreśla się wyrazy „oraz Prezesem Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej”;
- 30) w art. 72:
- a) w § 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) odmowę wykonywania wymiaru sprawiedliwości;”;
- b) dodaje się § 6 w brzmieniu:
- „§ 6. Nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego:
- 1) okoliczność, że orzeczenie sądowe wydane z udziałem danego sędziego Sądu Najwyższego obarczone jest błędem w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej w zakresie ustalenia stanu faktycznego lub oceny dowodów;
 - 2) wystąpienie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o rozpatrzenie pytania prejudycjalnego, o którym mowa w art. 267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. poz. 864, z późn. zm.);
 - 3) badanie spełniania wymogów niezawisłości i bezstronności sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. poz. 864, z późn. zm.).”;
- 31) w art. 73 § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Sądami dyscyplinarnymi w sprawach dyscyplinarnych sędziów Sądu Najwyższego są:
- 1) w pierwszej instancji – Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i 1 ławnika Sądu Najwyższego;
 - 2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie 3 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i 2 ławników Sądu Najwyższego.”;
- 32) w art. 75:
- a) w § 1 w pkt 3 a wyrazy „dodatek funkcyjny i dodatek, o którym mowa w art. 48 § 7” zastępują się wyrazami „i dodatek funkcyjny”;
- b) § 4 otrzymuje brzmienie:
- „§ 4. Wymierzenie kary, o której mowa w § 1 pkt 2-4, pociąga za sobą, przez okres 5 lat, niemożność udziału w Kolegium Sądu Najwyższego, orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej oraz pełnienia funkcji w Sądzie Najwyższym.”;
- 33) w art. 76 w § 1 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej,”;

- 34) w art. 77 uchyla się § 2;
- 35) art. 78 otrzymuje brzmienie:

„Art. 78. W sprawach, o których mowa w art. 55 § 1 i 2, orzeka sąd dyscyplinarny w składzie 3 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.”;
- 36) w art. 79:
 - a) w pkt 1 wyrazy „Izby Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej”,
 - b) w pkt 2 wyrazy „Izby Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej”;
- 37) w tytule rozdziału 9 skreśla się wyrazy „Kancelaria Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej”;
- 38) w art. 98:
 - a) w § 1 skreśla się wyrazy „Kancelaria Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej”,
 - b) uchyla się § 3;
- 39) uchyla się art. 100;
- 40) w art. 102 uchyla się § 2.

Art. 2. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1754) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 23a dodaje się § 3-20 w brzmieniu:

„§ 3. Okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego sądu wojskowego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

§ 4. Dopuszczalne jest badanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności sędziego sądu wojskowego z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu oraz jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 6, jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy może doprowadzić to do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy.

§ 5. Wniosek o stwierdzenie okoliczności wymienionych w § 4 może być złożony wobec sędziego sądu wojskowego wyznaczonego do składu sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji lub apelację.

§ 6. Uprawnionym do złożenia wniosku jest strona postępowania przed sądem wojskowym w sprawach, o których mowa w § 5, a także pokrzywdzony nie będący stroną.

§ 7. Wniosek powinien zostać wniesiony w terminie 3 dni od dnia zawiadomienia strony o składzie sądu wojskowego rozpatrującego sprawę. Po upływie powyższego terminu prawo do wniesienia wniosku wygasa.

§ 8. Sąd przy pierwszym doręczeniu zawiadamia stronę o składzie rozpatrującym sprawę, a przy każdym kolejnym, jeżeli skład rozpatrujący sprawę uległ zmianie.

§ 9. Wniosek składa się do sądu wojskowego rozpoznającego sprawę. Sąd ten niezwłocznie przedstawia akta wojskowemu sądowi okręgowemu, chyba że wniosek został złożony do tego sądu jako rozpoznającego sprawę.

§ 10. Wniosek powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać:

- 1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie sędzia sądu wojskowego nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności z powodu okoliczności, o których mowa w § 4;
- 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających wniosek i ich uprawdopodobnienie.

§ 11. Wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 10, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

§ 12. Wojskowy sąd okręgowy rozpoznaje wniosek w terminie dwóch tygodni od jego złożenia, na posiedzeniu niejawnym, w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów tego sądu po wysłuchaniu sędziego, którego wniosek dotyczy chyba, że jest to niemożliwe albo bardzo utrudnione. Wysłuchanie może nastąpić na piśmie. Sędzia, którego wniosek dotyczy, jest wyłączony z losowania.

§ 13. Do czasu rozstrzygnięcia wniosku sędzia, którego wniosek dotyczy, nie może podejmować dalszych czynności, chyba że dotyczy to czynności niecierpiącej zwłoki.

§ 14. Sąd oddala wniosek, jeżeli jest on bezzasadny.

§ 15. Stwierdzając, że zachodzą okoliczności, o których mowa w § 4, sąd wyłącza sędziego od rozpoznania sprawy.

§ 16. Odpis postanowienia wydanego na skutek rozpoznania wniosku wraz z uzasadnieniem doręcza się składającemu wniosek oraz sędziemu, którego orzeczenie dotyczy.

§ 17. Od postanowienia wojkowego sądu okręgowego wydanego na skutek rozpoznania wniosku podmiotowi, który złożył wniosek, oraz sędziemu, którego orzeczenie dotyczy, przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego. Termin do wniesienia odwołania wynosi tydzień i biegnie dla każdego uprawnionego od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem. Do odwołania art. 446 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U z 2021 r. poz. 534, 1023 i 2447) stosuje się odpowiednio.

§ 18. Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie na posiedzeniu niejawnym w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów tego sądu w terminie miesiąca od jego wniesienia.

§ 19. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek wniosku oraz postępowania odwoławczego stosuje odpowiednio przepisy o zażaleniu obowiązujące w postępowaniu, którego wniosek dotyczy.

§ 20. Od prawomocnego postanowienia rozstrzygającego wniosek nie przysługuje wniosek o wznowienie postępowania.”;

2) w art. 37 w § 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) odmowa wykonywania wymiaru sprawiedliwości;”;

3) w art. 39a:

a) w § 1:

– w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, umyślnych przestępstw skarbowych lub sprawach, w których Sąd Najwyższy zwrócił się z wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej wraz z wytknięciem uchybienia oraz w sprawach, o których mowa w art. 37 § 2 pkt 3;”;

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego.”;

b) § 2a otrzymuje brzmienie:

„§ 2a. W sprawach, o których mowa w art. 30, orzeka w pierwszej instancji Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, a w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.”,

c) w § 2b wyraz „Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „Odpowiedzialności Zawodowej”,

d) w § 4 wyrazy „Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „Sąd Najwyższy”;

4) w art. 39c:

a) w § 1 w zdaniu pierwszym wyrazy „Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracami Izby Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego”,

b) w § 2 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego”.

Art. 3. W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2021 r. poz. 177) w art. 51 w ust. 2:

1) w pkt 1 lit. b wyrazy „Izby Dyscyplinarnej zastępuje się wyrazami „orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej”;

2) w pkt 2 wyrazy „Izby Dyscyplinarnej zastępuje się wyrazami „orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej”.

Art. 4. W ustawie dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1236) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 42a dodaje się § 3-19 w brzmieniu:

„§ 3. Dopuszczalne jest badanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności sędziego z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu oraz jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy może doprowadzić to do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy.

§ 4. Wniosek o stwierdzenie okoliczności wymienionych w § 3 może być złożony wobec sędziego wyznaczonego do rozpoznania spraw, o których mowa w § 7 w pierwszej instancji lub apelacji.

§ 5. Wniosek powinien być wniesiony w terminie 3 dni od dnia zawiadomienia strony o składzie sądu rozpatrującego sprawę. Po upływie powyższego terminu prawo do wniesienia wniosku wygasa.

§ 6. Sąd przy pierwszym doręczeniu zawiadania stronę o składzie rozpatrującym sprawę, a przy każdym kolejnym, jeżeli skład rozpatrujący sprawę uległ zmianie.

§ 7. Uprawnionym do złożenia wniosku jest:

- 1) w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe – strona;
- 2) w postępowaniu w sprawach o wykroczenia – strona;
- 3) w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary – strona lub wnioskodawca;
- 4) w postępowaniu karnym – strona oraz pokrzywdzony, nawet jeśli nie jest stroną;
- 5) w postępowaniu cywilnym – strona, interwenient uboczny i uczestnik postępowania.

§ 8. Wniosek składa się do sądu rozpoznającego sprawę. Sąd ten niezwłocznie przedstawia akta sądowi apelacyjnemu, chyba że wniosek został złożony do tego sądu jako rozpoznającego sprawę.

§ 9. Wniosek powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać.

- 1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie sędzia nie spełnia wymogów niezawisłości lub bezstronności z powodu okoliczności, o których mowa w § 3;
- 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających wniosek i ich uprawdopodobnienie.

§ 10. Wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9 podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

§ 11. Sąd apelacyjny rozpoznaje wniosek w terminie dwóch tygodni od jego złożenia, na posiedzeniu niejawnym, w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów właściwego sądu apelacyjnego po wysłuchaniu sędziego, którego wniosek dotyczy, chyba, że jest to niemożliwe albo bardzo utrudnione. Wysłuchanie może nastąpić na piśmie.

§ 12. Do czasu rozstrzygnięcia wniosku sędzie, którego wniosek dotyczy nie może podejmować dalszych czynności, chyba że dotyczy to czynności niecierpiącej zwłoki.

§ 13. Sąd oddala wniosek, jeżeli jest on bezzasadny.

§ 14. Stwierdzając, że zachodzą okoliczności, o których mowa w § 3, sąd wyłącza sędziego od rozpoznania sprawy.

§ 15. Odpis postanowienia wydanego na skutek rozpoznania wniosku wraz z uzasadnieniem doręcza się składającemu wniosek oraz sędziemu, którego orzeczenie dotyczy.

§ 16. Od postanowienia sądu apelacyjnego podmiotowi, który złożył wniosek, oraz sędziemu, którego wniosek dotyczy, przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego. Termin do wniesienia odwołania wynosi tydzień i biegnie dla każdego uprawnionego od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem. Do odwołania art. 87¹ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1) stosuje się.

§ 17. Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie na posiedzeniu niejawnym w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów tego sądu w terminie miesiąca od jego wniesienia.

§ 18. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek wniosku oraz postępowania odwoławczego stosuje odpowiednio przepisy o zażaleniu obowiązujące w postępowaniu, którego wniosek dotyczy.

§ 19. Od prawomocnego postanowienia rozstrzygającego wniosek nie przysługuje wniosek o wznowienie postępowania lub skarga o wznowienie postępowania.”;

2) w art. 55 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.”;

3) w art. 77 w § 1 w pkt 3 skreśla się wyrazy „albo Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej w odniesieniu do sędziów delegowanych do tej izby”;

4) w art. 107:

a) w § 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) odmowę wykonywania wymiaru sprawiedliwości;”;

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego:

- 1) okoliczność, że orzeczenie sądowe wydane z udziałem danego sędziego obarczone jest błędem w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej w zakresie ustalenia stanu faktycznego lub oceny dowodów;
- 2) wystąpienie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o rozpatrzenie pytania prejudycjalnego, o którym mowa w art. 267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. poz. 864, z późn. zm.);
- 3) badanie spełniania wymogów niezawisłości i bezstronności sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. poz. 864, z późn. zm.).”;

5) w art. 110:

a) w § 1:

– w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów orzekających z Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych, lub sprawach, w których Sąd Najwyższy zwrócił się z wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej wraz z wytknięciem uchybienia, oraz w sprawach, o których mowa w art. 107 § 1 pkt 3;”;

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego.”;

b) w § 2a zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W sprawach, o których mowa w art. 80 i art. 106zd, orzeka w pierwszej instancji Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, a w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.”;

c) w § 2b wyraz „Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „Odpowiedzialności Zawodowej”;

d) w art. 110 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do rozpoznania spraw wymienionych w § 1 pkt 1 lit. a właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w okręgu którego pełni służbę sędzia objęty postępowaniem. Jeżeli jednak sprawa dotyczy sędziego sądu apelacyjnego albo sędziego sądu okręgowego, właściwy jest inny sąd dyscyplinarny wyznaczony, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.”;

6) w art. 110b:

a) w § 1 w zdaniu pierwszym wyrazy „Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracami Izby Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego”,

b) w § 2 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego”;

7) w art. 112b w § 5 skreśla się zdanie drugie;

8) w art. 112c wyrazy „Izby Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „Izby Odpowiedzialności Zawodowej”;

9) uchyla się art. 113a;

10) w art. 114 § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Jednocześnie z doręczeniem zarzutów rzecznik dyscyplinarny zwraca się do Sądu Najwyższego o wyznaczenie sądu dyscyplinarnego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji. Sąd Najwyższy wyznacza ten sąd w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wniosku.”;

11) w art. 114a w § 3 wyrazy „Izby Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej”;

12) w art. 115a uchyla się § 3.

Art. 5. W ustawie z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 137) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego sądu administracyjnego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.”;

2) po art. 5 dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. § 1. Dopuszczalne jest badanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności sędziego sądu administracyjnego z uwzględnieniem okoliczności

towarzyszących jego powołaniu oraz jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 3, jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy może doprowadzić to do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy.

§ 2. Wniosek o stwierdzenie okoliczności wymienionych w § 1 może być złożony wobec sędziego sądu administracyjnego wyznaczonego do składu sądu rozpoznającego sprawę co do istoty sprawy lub skargę kasacyjną.

§ 3. Uprawnionym do złożeniu wniosku jest skarżący oraz uczestnik postępowania na prawach strony w sprawach określonych w § 2.

§ 4. Wniosek powinien być wniesiony w terminie 3 dni od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie sądu rozpatrującego sprawę.

§ 5. Po upływie terminów określonych w § 4 prawo do wniesienia wniosku wygasa.

§ 6. Sąd administracyjny przy pierwszym doręczeniu zawiadamia stronę oraz uczestnika postępowania na prawach strony o składzie sądu administracyjnego rozpatrującego sprawę, a przy każdym kolejnym, jeżeli skład sądu rozpatrujący sprawę uległ zmianie.

§ 7. Wniosek składa się do sądu administracyjnego rozpoznającego sprawę. Sąd ten niezwłocznie przedstawia akta Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu, chyba że wniosek został złożony do tego sądu jako rozpoznającego sprawę.

§ 8. Wniosek powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego. Art. 175 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z 2020 r. poz. 2299 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54, 159 i 1598) stosuje się.

§ 9. Wniosek, o którym mowa w § 8 powinien ponadto zawierać:

- 1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie sędzia nie spełnia wymogów niezawisłości lub bezstronności z powodu okoliczności, o których mowa w § 1;
- 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających wniosek i ich uprawdopodobnienie.

§ 10. Wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 8 i 9 podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

§ 11. O odrzuceniu wniosku niespełniającego wymagań, o których mowa w § 8 i 9, Naczelny Sąd Administracyjny zawiadamia właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik.

§ 12. Wniosek rozpoznaje Naczelny Sąd Administracyjny w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów tego sądu. Sędzia, którego wniosek dotyczy jest wyłączony z losowania.

§ 13. Wniosek rozpoznaje się w terminie dwóch tygodni od jego złożenia, na posiedzeniu niejawnym, po wysłuchaniu sędziego, którego zachowania dotyczy, chyba, że jego wysłuchanie jest niemożliwe albo bardzo utrudnione. Wysłuchanie może nastąpić na piśmie.

§ 14. Do czasu rozstrzygnięcia wniosku sędzia, którego wniosek dotyczy, nie może podejmować dalszych czynności, chyba że dotyczy to czynności niecierpiącej zwłoki.

§ 15. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek wniosku sąd stosuje odpowiednio przepisy o zażaleniu.

§ 16. Sąd oddala wniosek, jeżeli jest on bezzasadny.

§ 17. Stwierdzając, że zachodzą okoliczności, o których mowa w § 1, sąd wyłącza sędziego od rozpoznania sprawy.

§ 18. Odpis postanowienia wydanego na skutek rozpoznania wniosku wraz z uzasadnieniem doręcza się składającemu wniosek oraz sędziemu, którego orzeczenie dotyczy.

§ 19. Od postanowienia rozstrzygającego wniosek podmiotowi, który złożył wniosek i sędziemu, którego orzeczenie dotyczy, przysługuje zażalenie do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Termin do wniesienia zażalenia wynosi tydzień i biegnie dla każdego uprawnionego od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem. Do zażalenia art. 175 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z 2020 r. poz. 2299 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54, 159 i 1598) stosuje się.

§ 20. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje zażalenie na posiedzeniu niejawnym w terminie miesiąca od dnia wniesienia zażalenia na posiedzeniu niejawnym.

§ 21. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje zażalenie w składzie 7 sędziów losowanych spośród sędziów tego sądu.

§ 22. Sędzia, którego wniosek dotyczy jest wyłączony z rozpoznania zażalenia.

§ 23. Od prawomocnego postanowienia rozstrzygającego wniosek nie przysługuje skarga o wznowienie postępowania.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2021 r. poz. 66, 1236 i 2052) w art. 145 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1:
 - a) w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych, lub w sprawach, w których wniosek złożył Sąd Najwyższy, oraz w sprawach, o których mowa w art. 137 § 1 pkt 3;”;
 - b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego.”;
- 2) § 1a otrzymuje brzmienie:

„§ 1a. W sprawach, o których mowa w art. 135, orzeka w pierwszej instancji Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, a w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.”;
- 3) w § 1b wyraz „Dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „Odpowiedzialności Zawodowej”.

Art. 7. 1. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, uprawniony o którym mowa w ust. 2, może złożyć wniosek o stwierdzenie, że prawomocne w dniu wejścia w życie ustawy, orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, od którego nie została wniesiona kasacja lub skarga kasacyjna, zostało wydane z naruszeniem standardu niezawisłości lub bezstronności z przyczyn wymienionych w art. 29 ustawy zmienianej w art. 1, art. 23a ustawy zmienianej w art. 2, art. 42a ustawy zmienianej w art. 4 oraz art. 5a ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Uprawnionym do złożenia wniosku jest:

- 1) w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe – strona;
- 2) w postępowaniu w sprawach o wykroczenia – strona;
- 3) w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary – strona lub wnioskodawca;

- 4) w postępowaniu karnym – strona;
- 5) w postępowaniu cywilnym – strona, interwenient uboczny i uczestnik postępowania;
- 6) w postępowaniu sądowoadministracyjnym – skarżący oraz uczestnik postępowania na prawach strony;
- 7) w postępowaniu dyscyplinarnym – obwiniony.

3. Wniosek składa się do sądu, który wydał orzeczenie. Sąd ten niezwłocznie przedstawia akta sądowi właściwemu do rozpoznania wniosku.

4. Wniosek rozpoznaje w odniesieniu do orzeczenia:

- 1) sądu rejonowego, okręgowego lub apelacyjnego – sąd apelacyjny orzekający w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów właściwego sądu apelacyjnego;
- 2) Sądu Najwyższego – Sąd Najwyższy orzekający w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów całego składu Sądu Najwyższego;
- 3) wojskowego sądu garnizonowego lub wojskowego sądu okręgowego – wojskowy sąd okręgowy orzekający w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów tego sądu, a jeżeli nie jest możliwe utworzenie takiego składu – Sąd Najwyższy orzekający w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów całego składu Sądu Najwyższego;
- 4) wojewódzkiego sądu administracyjnego – Naczelny Sąd Administracyjny orzekający w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów całego składu Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 5) Naczelnego Sądu Administracyjnego – Naczelny Sąd Administracyjny orzekający w składzie 5 sędziów losowanych spośród sędziów całego składu Naczelnego Sądu Administracyjnego.

5. Odwołanie od postanowienia:

- 1) sądu apelacyjnego oraz wojskowego sądu okręgowego rozpatruje 5 sędziów losowanych spośród sędziów całego składu Sądu Najwyższego;
- 2) Sądu Najwyższego rozpatruje 7 sędziów losowanych spośród sędziów całego składu Sądu Najwyższego.

6. Zażalenie na postanowienie 5 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego rozpatruje Naczelny Sąd Administracyjny w składzie 7 sędziów losowanych spośród sędziów tego sądu.

7. Sędzia, który orzekał w sprawie, której dotyczy wniosek jest wyłączony z losowania oraz jest wyłączony od rozpoznania odwołania lub zażalenia.

8. Wniosek powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego. Do wniosku rozpatrywanego przez Sąd Najwyższy art. 87¹ § 1 ustawy z dnia

17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1) stosuje się. Do wniosku rozpatrywanego przez Naczelny Sąd Administracyjny art. 175 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z 2020 r. poz. 2299 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54, 159 i 1598) stosuje się.

9. Wniosek, o którym mowa w ust. 8 powinien ponadto zawierać:

- 1) żądanie stwierdzenia, że prawomocne orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, w której złożono wniosek wydane zostało z naruszeniem standardu niezawisłości lub bezstronności z przyczyn wymienionych w art. 29 ustawy zmienianej w art. 1, art. 23a ustawy zmienianej w art. 2, art. 42a ustawy zmienianej w art. 4 oraz art. 5a ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie i ich uprawdopodobnienie.

10. Wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w ust. 8 i 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

11. O odrzuceniu wniosku przez Sąd Najwyższy lub Naczelny Sąd Administracyjny niespełniającego wymagań, o których mowa w ust. 8 i 9, sąd zawiadamia właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik.

12. Sąd rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu sędziego, którego wniosek dotyczy, chyba że jest to niemożliwe lub bardzo utrudnione. Wysłuchanie może nastąpić na piśmie.

13. Sąd właściwy do rozpoznania wniosku zawiadamia o toczącym się postępowaniu Skarb Państwa – prezesa tego sądu, w którym wydane zostało kwestionowane orzeczenie, doręczając mu odpis wniosku.

14. Skarbowi Państwa przysługują prawa uczestnika w zakresie rozpoznania wniosku.

15. Sąd wydaje orzeczenie w terminie sześciu miesięcy, licząc od daty złożenia wniosku.

16. Sąd oddala wniosek, jeżeli jest on bezzasadny.

17. Uwzględniając wniosek, sąd stwierdza, że prawomocne orzeczenie kończące postępowanie w sprawie wydane zostało z naruszeniem standardu niezawisłości lub bezstronności.

18. Uwzględniając wniosek, sąd, na żądanie składającego wniosek, przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 złotych.

19. W przypadku przyznania sumy pieniężnej od Skarbu Państwa, wypłaty dokonuje sąd, którego orzeczenia dotyczy wniosek.

20. Przyznana suma pieniężna jest wolna od podatku dochodowego od osób fizycznych.

21. Przyznanie sumy pieniężnej, o jakiej mowa w ust. 18 nie wyłącza możliwości dochodzenia od Skarbu Państwa naprawienia szkody poniesionej wskutek wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie z naruszeniem standardu niezawisłości lub bezstronności.

22. W razie przyznania sumy pieniężnej, o której mowa w ust. 18 sąd, na wniosek uprawnionego do złożenia wniosku, przyznaje od Skarbu Państwa, zwrot kosztów w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

23. Odpis postanowienia wydanego na skutek rozpoznania wniosku wraz z uzasadnieniem doręcza się składającemu wniosek oraz uczestnikowi postępowania - Skarbowi Państwa.

24. Odwołanie lub zażalenie, o których mowa w ust. 5 i 6 wnosi się w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia wraz uzasadnieniem. Do odwołania do Sądu Najwyższego art. 87¹ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1) stosuje się. Do zażalenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego art. 175 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z 2020 r. poz. 2299 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54, 159 i 1598) stosuje się.

25. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek wniosku, odwołania lub zażalenia stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego wniosek dotyczy.

26. Od prawomocnego postanowienia rozstrzygającego wniosek nie przysługuje wniosek o wznowienie postępowania lub skarga o wznowienie postępowania.

Art. 8. 1. W sprawach wszczętych i niezakończonych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, w których nie został wyznaczony skład sądu stosuje się odpowiednio art. 29 § 5-23 ustawy zmienianej w art. 1, art. 23a § 4-20 ustawy zmienianej w art. 2, art. 42a § 3-19 ustawy zmienianej w art. 4 albo art. 5a ustawy zmienianej w art. 5.

2. W sprawach wszczętych i niezakończonych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, w których został wyznaczony skład sądu, wniosek o stwierdzenie okoliczności, o których mowa w art. 29 ustawy zmienianej w art. 1, art. 23a, ustawy zmienianej w art. 2, art. 42a ustawy zmienianej w art. 4 oraz art. 5a ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym

niniejszą ustawą może być wniesiony w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Jeśli termin, o którym mowa w ust. 2, upływa po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej instancji lub drugiej instancji albo wojewódzki sąd administracyjny, a od wyroku wniesiono środek zaskarżenia, rozpoznanie tego środka wstrzymuje się do czasu rozpoznania wniosku; do wniosku i jego rozpoznania stosuje się przepisy art. 29 § 5-7 i 9-23 ustawy zmienianej w art. 1, art. 23a § 4-7 i 9-20 ustawy zmienianej w art. 2, art. 42a § 3-5 i 7-19 ustawy zmienianej w art. 4 oraz art. 5a § 1-5, 7-12 i 14-23 ustawy zmienianej w art. 5 z tym, że uznając wniosek za zasadny sąd stwierdza, że zachodziła podstawa do wyłączenia sędziego, który brał udział w wydaniu zaskarżonego wyroku. Postanowienie uwzględniające wniosek stanowi przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

4. Jeśli termin, o którym mowa w ust. 2, upływa po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej lub drugiej instancji albo wojewódzki sąd administracyjny, a od wyroku nie wniesiono środka odwoławczego, do rozpoznania wniosku stosuje się przepis art. 7.

Art. 9. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy znosi się Izbę Dyscyplinarną.

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tworzy się Izbę Odpowiedzialności Zawodowej.

3. Sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy należące do właściwości Izby Dyscyplinarnej przejmuje i prowadzi Izba Odpowiedzialności Zawodowej.

4. Do dnia wyznaczenia co najmniej 5 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, o których mowa w art. 22a § 1 ustawy zmienianej w art. 1, sprawy należące do właściwości Izby Odpowiedzialności Zawodowej rozpoznają sędziowie wyznaczeni do orzekania w tej Izbie w trybie art. 35 § 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Przepisu art. 35 § 6 ustawy zmienianej w art. 1, w zakresie odnoszącym się do wyznaczenia do orzekania na czas określony w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, nie stosuje się. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wyznacza sędziego, który nie zajmował stanowiska w Izbie Dyscyplinarnej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

5. Do dnia powołania przewodniczącego wydziału w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, obowiązki przewodniczącego wydziału wykonuje sędzia Sądu Najwyższego wyznaczony przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

Art. 10. 1. W należących do właściwości Izby Dyscyplinarnej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy sprawach dyscyplinarnych, Izba Odpowiedzialności Zawodowej, z urzędu, na pierwszym posiedzeniu w sprawie, rozpatruje zastosowane przez Izbę Dyscyplinarną wobec sędziego środki tymczasowe.

2. W przypadku uchylecia obniżenia uposażenia sędziego, dokonuje się wyrównania wszystkich składników wynagrodzenia albo uposażenia do pełnej wysokości.

Art. 11. 1. W terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego przedstawia sędziemu Sądu Najwyższego zajmującemu w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stanowisko w Izbie Dyscyplinarnej propozycję przeniesienia na stanowisko w Izbie Cywilnej, Izbie Karnej, Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych albo Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, mając na uwadze racjonalne wykorzystanie kadr Sądu Najwyższego, potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych izb oraz uwzględniając dotychczasowe doświadczenie zawodowe sędziego Sądu Najwyższego.

2. W terminie 7 dni od dnia przedstawienia propozycji, o której mowa w ust. 1, sędzia Sądu Najwyższego składa Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego oświadczenie o wyrażeniu zgody albo oświadczenie o niewyrażeniu zgody na przeniesienie na stanowisko określone przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

3. Złożenie oświadczenia o wyrażeniu zgody na przeniesienie na stanowisko określone przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w terminie, o którym mowa w ust. 2, jest równoznaczne z przeniesieniem sędziego Sądu Najwyższego na to stanowisko z dniem następującym po dniu złożenia oświadczenia.

4. Złożenie oświadczenia o niewyrażeniu zgody na przeniesienie na stanowisko określone przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w terminie, o którym mowa w ust. 2, albo niezłożenie oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, w tym terminie, jest równoznaczne z przeniesieniem sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku z mocy prawa z dniem następującym po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2.

5. O dacie przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku na podstawie ust. 4 Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego informuje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Do sędziów Sądu Najwyższego w stanie spoczynku, którzy zostali przeniesieni w stan spoczynku na podstawie ust. 4, nie stosuje się przepisu art. 74 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1236).

Art. 12. 1. W wynagrodzeniu sędziego Sądu Najwyższego zajmującego w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stanowisko w Izbie Dyscyplinarnej, od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie uwzględnia się dodatku, o którym mowa w art. 48 § 7 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, o ile dodatek ten przysługiwał sędziemu Sądu Najwyższego na ostatnio zajmowanym stanowisku w Izbie Dyscyplinarnej.

2. Sędziemu Sądu Najwyższego w stanie spoczynku, który został przeniesiony w stan spoczynku na podstawie art. 11 ust. 4 niniejszej ustawy, przysługuje od dnia przeniesienia w stan spoczynku do dnia ukończenia 65. roku życia uposażenie w wysokości wynagrodzenia pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku w Izbie Dyscyplinarnej. W wynagrodzeniu stanowiącym podstawę ustalenia uposażenia nie uwzględnia się dodatku, o którym mowa w art. 48 § 7 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, o ile dodatek ten przysługiwał sędziemu Sądu Najwyższego na ostatnio zajmowanym stanowisku w Izbie Dyscyplinarnej.

3. Sędziemu Sądu Najwyższego w stanie spoczynku, który został przeniesiony w stan spoczynku na podstawie art. 11 ust. 4 niniejszej ustawy, przysługuje od dnia ukończenia 65. roku życia uposażenie w wysokości 75% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat, pobieranych na ostatnio zajmowanym stanowisku w Izbie Dyscyplinarnej.

4. Sędziemu Sądu Najwyższego w stanie spoczynku, który został przeniesiony w stan spoczynku na podstawie art. 11 ust. 4 niniejszej ustawy, przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku w Izbie Dyscyplinarnej. W wynagrodzeniu stanowiącym podstawę ustalenia odprawy nie uwzględnia się dodatku, o którym mowa w art. 48 § 7 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, o ile dodatek ten przysługiwał sędziemu Sądu Najwyższego na ostatnio zajmowanym stanowisku w Izbie Dyscyplinarnej. Sędzia Sądu Najwyższego w stanie spoczynku otrzymuje jednorazową odprawę z dniem ukończenia 65. roku życia.

Art. 13. Na posiedzeniu Kolegium Sądu Najwyższego, o którym mowa w art. 21 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, z uwzględnieniem art. 14 ust. 1 i art. 15 niniejszej ustawy, Przewodniczący Kolegium losuje sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i przekazuje listę wylosowanych sędziów Sądu Najwyższego wraz z informacją o toczących się wobec nich postępowaniach dyscyplinarnych i protokołem losowania Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej w terminie przypadającym nie wcześniej niż 21 dni i nie później niż 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Z losowania wyłączeni są sędziowie Sądu Najwyższego zajmujący

stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Sądu Najwyższego, Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego, Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego, zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego, Rzecznika Prasowego, zastępcy Rzecznika Prasowego oraz sędziowie Sądu Najwyższego, którzy w okresie 5 lat poprzedzających losowanie zostali ukarani karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 75 § 1 pkt 2-4 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 14. 1. Kadencja Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej ustaje z dniem wejścia w życie ustawy.

2. Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia powołania Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej obowiązki i uprawnienia Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej wykonuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

3. W terminie tygodnia od dnia wyznaczenia ostatniego sędziego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwołuje zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w celu wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego, pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej.

Art. 15. Członkostwo członków i zastępcy członka w Kolegium Sądu Najwyższego wybranych przez zgromadzenie sędziów Izby Dyscyplinarnej ustaje z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 16. Postępowania w przedmiocie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają umorzeniu z mocy prawa z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 17. 1. Likwiduje się Kancelarię Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej.

2. Z dniem wejścia ustawy w życie pracownicy Sąd Najwyższego, niebędący sędziami, zatrudnieni w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego stają się pracownikami Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

3. Przepis art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 oraz z 2021 r. poz. 1162) stosuje się odpowiednio.

Art. 18. 1. W sprawach które wpłynęły do Sądu Najwyższego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i przed tym dniem nie zostały zakończone prawomocnym orzeczeniem, należących do właściwości Izby Dyscyplinarnej, przyjmuje się, że:

- 1) przedawnienie nie bieгло począwszy od dnia 15 lipca 2021 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jeżeli w okresie tym biegł termin przedawnienia i sprawa wpłynęła do Sądu Najwyższego przed dniem 15 lipca 2021 r.,
- 2) przedawnienie nie bieгло począwszy od dnia wpłynięcia sprawy do Sądu Najwyższego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy – jeżeli w okresie tym biegł termin przedawnienia i sprawa wpłynęła do Sądu Najwyższego od dnia 15 lipca 2021 r.

– chyba że termin przedawnienia upłynął przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Jeżeli przedawnienie, w tym z zastosowaniem ust. 1, nastąpiłoby przed upływem dwunastu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, termin przedawnienia upływa z tym dniem.

Art. 19. 1. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy sędziemu, w stosunku do którego wydany został przez Sąd Najwyższy w składzie sędziów Izby Dyscyplinarnej prawomocny wyrok dyscyplinarny stwierdzający odpowiedzialność dyscyplinarną na podstawie zarzutów co do treści wydanego orzeczenia lub podjęta uchwała prawomocnie zezwalająca na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, przysługuje wniosek o wznowienie postępowania.

2. Wniosek o wznowienie postępowania rozpoznaje Sąd Najwyższy w składzie 3 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

3. Na postanowienie oddalające wniosek o wznowienie postępowania lub pozostawiające go bez rozpoznania przysługuje zażalenie do innego składu Sądu Najwyższego.

4. Orzekając o wznowieniu postępowania Sąd Najwyższy uchyla zaskarżony wyrok i rozstrzyga sprawę co do istoty albo umarza postępowanie. Od tego orzeczenia środek odwoławczy nie przysługuje.

5. Sprawy o wznowienie postępowania rozpatruje Izba Odpowiedzialności Zawodowej.

6. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym artykule stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego.

Art. 20. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.